

ביקור

במוסיאון

ופותחים את המיזודות. קצת בגדים, ובי עיקר מכשירי טלוויזיה, וידאו, קאסטות. כמעט כל האנשים לבושים בצורה אי רופית, ומתנהגים בצורה אירופית. אולי זה מגביר את הוועה. רגילים כבר לפלאי חים בורחים. איש אינו מזהה את עצמו עם פלאחים. אך פה עוברים אנשים המזכירים לכל איש-צה"ל את שכניו, הוריו, מכריו, ומכאן צצה כמעט אוטומטית ה מחשבה הנוראה: "זה יכול לקרות לנו! זה קרה ליהודים בהרבה ארצות!"

אשה זקנה נגרת עם המישה ילדים קטנים. היא נושאת על ראשה צלחת-מתכת ענקית, ובה כל רכוש. היא הניחה אותה על הארץ. הפלאנגיסט מפשפש, אור מר לה להמשיך. אין היא מסוגלת להרים את הצלחת הגדולה והכבדה. "עזור לה!" מצוה המפקד על הפלאנגיסט, והוא מרים לה, במאמץ ניכר, את הצלחת על ראשה. האם רצו לעשות עלינו רושם? האם פשוט רצו לזרז את הזרם האיטי?

כמה עוברים? לא רבות. אין זמן לרבי בות ביום אחד. אבל אלפים. מאות אלפים נשארים. הם יודעים כי בעיר המערבית יש עתה רבות רבות של פליטים פלסטיים. שגורשו על-ידי הקרבות מעוזאי, מר בורג'אלי-בראג'נה והמתנות האחרים. ש-צה"ל מאיים עליהם. כל דירה שתתפנה תיתפס על-ידם. מי יעצור מיואשים אלה? מול אפשרות זו מחליטים רוב תושבי הר

הרכוש? האלפים העוברים כאן ביום הח' ליטו למלט לפחות את החיים. החלטה נורא. פירושה: לוותר על כל מה שצברו בחייהם, בעמל של שנים, להפוך כן-רגע לפליטים חסרי-כל.

אלה הם העניים, שאין להם לאן ללכת. האחרים הסתלקו מזמן. ג'וניה מלאה בער שירים שנטשו את המערב.

"כולם צריכים

למות!"

ערבי זקן, חובש כופייה, בגלאבייה לבנה ארוכה, נסחב בקושי במעלה החלול. הוא גורר אחריו שני שקים לבי-נים, דמויי קיטבקים. הפלאנגיסט מורה לו בקוצר-רוח לפתוח אותם. בגדים ישרים, ספר גדול, אולי קוראן. "בסדר, קח", אומר הפלאנגיסט. הזקן גורר את השקים כמה מטרים ושם אותם בצד. הוא רוצה לחזור על עיקבותיו. נראה שהוא רוצה להביא עוד חפצים. "אתה לא יכול להשיך איר את זה כאן", גוער בו החייל, בגסות. "קח את זה למעלה", הזקן אינו מתווכח. בתנועות מיואשות, נכנעות, הוא גורר אחריו את השקים במעלה הכביש.

מה לוקח עימו אדם, הנוטש את ביתו וממלט את נפשו? בזה אחר זה הם באים

שומר הסף

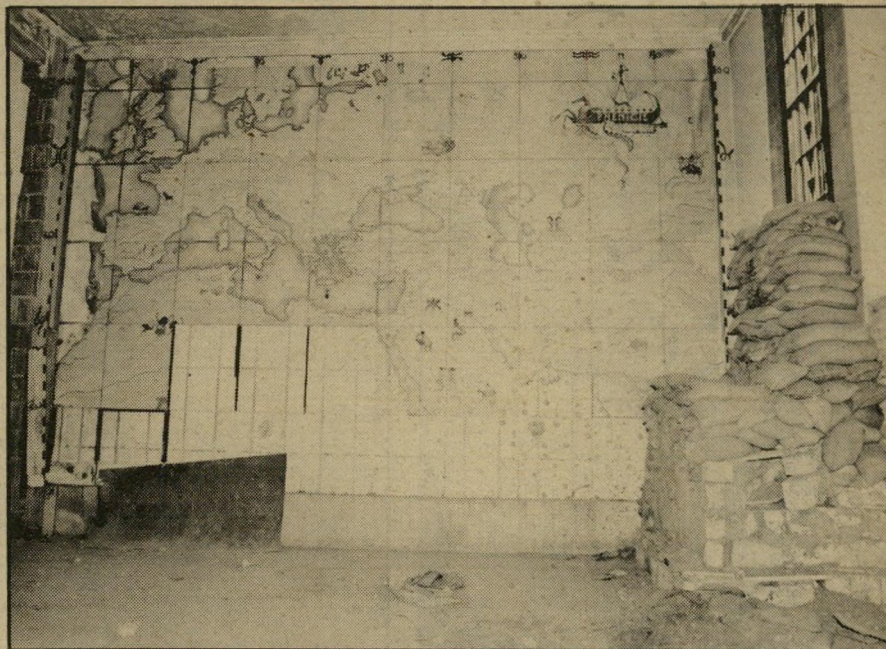
זלדה המוכנה לתזוזה מיידית חוסמת את הדלת האחורית של המוסיאון, שקירותיו נקובים בכדורים. השער הקדמי חשוף לירי. המוסיאון הוא עתה מוצב של הקו הראשון. כעשרים מטרים ממנו — הצד השני.

שה בשימלה ורודה יפה באה ברגל עם איש כבן 25. לאן הוא הולך? הוא גר במיזרח, וחוזר הביתה. הוא היה במערב, כדי לר-אות מה שלום הוריו. הם נוצרים. מדוע אינם בורחים? "אבא לא יכול", אומרת הילדה. "הוא עובד-מדינה. הוא שוטר". אחיה מוסיף: "הפלסטינים לקחו את ה- בית שלהם. הם לא יכולים לעזוב".

ברירה אכזרית, הידועה כליכך טוב ל-יהודים. למלט את החיים ולוותר על כל השאר, או להסתכן, להישאר ולשמור על

(המשך מעמוד 11)
בראדם. הוא מוסלמי. הוא גר במערב. הדירה שלו נהרסה בהפגזה. הוא נוסע מי-זרחה. לאן? לביקעת-הלבנון. יש לו שם מישהו? אין לו איש. מה יעשה? משיכת-כתפיים. במכונית אין שום רכוש. רק כמה מיזונים.

האם כל הילדים האלה הם המישפחה שלו? "כן", אומרת האשה, בדיכאון אין סופי. "מישפחה". נערה כבת 10, יפהפיה ופיקחית, הלכרי

מילחמות ישנות וחדשות

מפת-תבליט על הקיר מראה את המסעות והמילחמות של הפיניקים בתקופת קדם. שקייחחול על החלון הסמוך מזכירים את מילחמות ימינו. משמאל: הומור של חיילים, על הפסל חסרי-הראש של אליל קדום הניח מישהו כובע-פלדה.